

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK
JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Fiziognomija
Maribora

Stari — novi Maribor.
Velika razlika, ki si jo patriarhalna duševnost bolj starih Mariborčanov le teško usvaja in maja z glavo, češ, kam da bo to prišlo. Razvoj pa gre preko tega občutvenega gledanja, ne ozira se na preteklost, na njen vnanji ali notranji pečat in si brezobzirno kuje svojo zgodovino. To so nam naložile nove politične meje, ki so zarezale v naše gospodarstvo močne spremembe. Prav gospodarstvo pa ne pozna slučajev, marveč le posledice in realnost ter zahteva vsakokratne pogoje od ene in druge strani — v proizvodnji in vnovčenju njenih produktov. Maribor prihaja v poštev od proizvajalne strani, kateri proži take ugodnosti kakor malokatero mesto v naši državi. Industriji je treba pred vsem vode in električne energije. Tega imamo toliko, da moremo postreči še mnogim fabriškimi dimnikom.

Naglo se je razmikala ta gospodarska veja — tekstilna industrija, najbolj pa v letih od 1922.—1928, s prvo tkalnico, predilnico in barvarnico Doctor & drug, ki predela letno v bombažno predivo nad 2 milijona kg bombaža in zaposluje nad 1000 delavcev. Najpomembnejše podletje v vsakem pogledu pa je Hutter in drug, prva domača tvornica klotov in silihov ter hlačevine, ki je urejena po najnovejših načelih dovršenega obratovanja in lahko tekmuje s priznanimi podjetji in lahko v inozemstvu. Prav tako pa leti ta tvorba znana po svoji socialni usmerjenosti, ki vključuje razmeroma najboljše delavske plače in reformo stanovanjskega problema.

Te in druge industrijske celice dajajo bivšemu obrtno-trgovskemu Mariboru novo zunanje in notranje lice. Naša naselja in ulice so v nagli preobrazbi. Kot se giblje zobovje centralnega kolesa v gibanje stotine stranskih koles, tako je tudi v javnem življenju. To nazorno vidimo v našem mestu, kjer je dominantna v tekstilni industriji. Sedmina prebivalstva gre na račun industrijskega delavstva. Računajmo povprečen dnevni zaslužek 20 Din, torej skupno 100.000 Din ali mesečno (25 delovnih dni) 2.500.000 Din kateri zaslužek doseže 30.000.000 D. Dasi je to razmeroma nizka vsota, vendar je za naše mestno gospodarstvo in tudi ostalo življenje izredno učinkovita.

Razumljivo, da reže ta razvoj svoje značilne brazde proti obodu in preko oboda mesta ali v bližnji okolici, kamor se spuščajo delavske družine, katerih obstoj gre vzporedno z onim fabriškimi celic.

A je še drugi pojav kot verea sprememba levalca teh celic. In če bi bila še taka prosperiteta, še vedno bi našli — »mrtve roke«. Čim več fabriških svečnikov, tim več teh mrtvih rok. Pri nas jih je že nekaj stotin in skoro bi trdili, da gre njih rast v geometrično regresijo. Zbirajo se z vse naše zemlje, od vsepovsod prihajajo semkaj s skritimi sanjami, življenjskimi in neživljenjskimi načrti.

In tukaj se vrnja vprašanje: Pa če se ustavi del kolesja in se tem pridružijo »mrtve roke« izpod tvorniških dimnikov?

V tem primeru bi se pojavila nova fiziognomija, opasna mestu in podeželju.

V vsako slovensko hišo "Večernik"

Na Madžarskem se nekaj pripravlja

BUDIMPEŠTA, 19. oktobra. Vodja stranke malih kmetov Tibor Eckhardt je imel v mestu Mako pred 4000 poslušalci govor, v katerem je naglasil, da vidijo v legitimizmu, ki je edini cilj stranke, vsi demokratični ustavni krogi v državi najboljšo garancijo da se odvrne nacistična diktatorska nevarnost. V Segedinu pa je na nekem zborovanju govoril socialistični poslanec Payer, ki je zatrdal, da se meščanska opozicija bori za red v državi in za ustavo ter da legitimisti v vsakem slučaju lahko računajo na pomoč socialnih demokratov, če pride do izbire med ustavno svobodo ali diktaturo. Madžarski politični krogi vidijo v tej Payerjevi izjavi sklep, da se bodo socialisti v bodoče borili na strani legitimistov proti diktaturi.

BUDIMPEŠTA, 19. okt. Sinoči je bilo v Budi zborovanje takozvane nacionalne fronte, v kateri so zastopane vse ekstremistične desničarske skupine. Vodja nacionalne fronte novinar Franjo Rainiss je imel govor, v katerem je ostro napadal Žide. Glede zunanje-političnega položaja je Rainiss dejal: »Mi nacionalni Madžari stojimo v istih vrstah z Nemčijo, Italijo in generalom Francom. Kot politično formo želimo edino nacionalni socializem. Sestanek Hitlerja z Mussolinijem predstavlja velik zgodovinski dogodek in ob tej priliki padla odločitev o bodočnosti Evrope«.

BUDIMPEŠTA, 19. oktobra. Vodje madžarskih legitimistov grof Szilpray Nikola Grieger in grof Csiraty so odpoštovali v Belgijo, kjer bodo nadvojvoda Otona informirali o stanju legitimizma v Madžarski.

V Spaniji je „samo“ 40.000 italijanskih prostovoljcev!

RIM, 19. oktobra. Italijanska uradna agencija poroča, da so vse vesti o številu italijanskih prostovoljcev v Spaniji močno pretirane ter trdi, da je v Spaniji vsega skupaj »samo« 40.000 italijanskih prostovoljcev. Ta številka se baje lahko ugotovi. Nadalje pravi uradna agencija, da ima valencijska vlada mnogo več prostovoljcev.

Arabci iščejo italijanske pomoči

LONDON, 19. oktobra. »Daily Herald« poroča iz Jeruzalema, da namerava veliki mufti, ki je pobegnil v Sirijo, odpoštovati od tu v Italijo po pomoč za borbo Arabcev z britanskimi palestinskimi oblastvi. Veliki mufti izjavlja, da se se bo radi te svoje akcije skušal čimprej sestati tudi z Mussolinijem.

PARIZ, 19. oktobra. Semkaj so pripelje vesti, da je bil na sirijski meji aretiran veliki mufti iz Jeruzalema, vendar ta vest doslej še ni potrjena. Po drugih informacijah se skriva veliki mufti po libanonskih vaseh in namerava v najkrajšem času odpoštovati z letalom v Italijo.

JERUZALEM, 19. oktobra. Stanje v Palestini je slej ko prej izredno napeto in nevarno. V severni Palestini se je med Arabci in angleškimi posadkami razvila prava bitka. Atentati na urade in policijske stražnice so na dnevnem redu.

JERUZALEM, 19. oktobra. Zadnje dni se je pričelo širiti gibanje za pomiritev sedanjega stanja v Palestini na ta način, da bi se Palestina vključila kot redna kolonija v angleški imperij.

RIM, 19. oktobra. Iz Napulja in Tarante odhajajo dan za dnem novi transporti vojaštva v Libijo. Sinoči sta zapustila luko Napulj parnika »Sannio« in »Toscana« s skupno 5.600 vojaki, ki pripadajo 20. in 28. diviziji. Parnika sta odplula v Tripolis.

Ljudska fronta v Franciji okeanila svoje moči

PARIZ, 19. oktobra. Sinoči so bili objavljeni končni volilni rezultati v okrajnih in okrajne svete, ki kažejo, da so radikalni socialisti ohranili svoje dosežke in že pridobile. Radikalni ostanejo slej ko prej najmočnejša stranka. Izid volitev je ugodno vplival tudi na francoski frank in sta včeraj angleški funt in ameriški dolar na borzah že znatno popustila, kar kaže, da se zaupanje v frank zopet dviga.

Gospodarske beležke

Vsedržavni sadjarski kongres v Mariboru

Ob priliki I. banovinske sadjarske razstave in sadnega sejma v Mariboru, priredi srbsko kmetijsko društvo dvodnevni sadjarski kongres in sicer 24 in 25. t. m. po tem-le sporedu:

I. Otvoritev kongresa 24. oktobra ob 10. dopoldne. Obravnave: 1. Trgovina s svežim in predelanim sadjem in njeni izgledi za bodočnost. Poročevalca gg. Djordje Perin in Voja Petrovič. 2. Obnova sadovnjakov in plemenjenje sadnega drevoja potom precepjanja. Poročevalec dr. Mladen Jesifović. 3. Načini propagande za uporabo insekticidov in fungicidov. Poročevalca gg. dr. Pavle Vukasović in dr. Željko Kovačević. 4. Smoter in naloge načrtnega sadjarstva. Poročevalec ravnatelj g. Josip Priol.

II. Nadaljevanje 25. oktobra ob pol 9. 1. Preusmerjenje (preorientacija) obstoječih banovinskih drevnic in osebja v smeri praktičnega sadjarstva. Poročevalec g. Milutin Nikolič. 2. Vprašanje plodoreda (kolobarjenja) v drevnicah. Poročevalca gg. Štefan Lukič in F. Mežan. 3. Možnosti in organizacija dela v sadjarstvu na banovinskih kmetijskih ustanovah. Poročevalec gosp. Milan Marsič. 4. Kratka zgodovina slovenskega sadjarstva. Poročevalec g. Franc Vardjan. 5. Drevnice v Sloveniji. Sedanje stanje in njihov pomen za napredek sadjarstva. Poročevalec g. Ivan Dolinšek.

Potrošnja bencina v Jugoslaviji. V letu 1936-37 je znašala naša potrošnja bencina 9,8 milijona kg, potrošnja mešanice pa 13,3 milijona kg, kar da skupaj 23,1 milijona kg pogonskega goriva. Dohodki od državne trošarine pa so znašali 96,6 milijona Din. Glede na znižanje trošarine se bodo ti dohodki zmanjšali na 63 milijonov Din, vendar je pričakovati, da se bo potrošnja naglo zopet dvignila in bodo s tem narasli tudi dohodki.

Izvoz moke in žita. Za izvoz sposobnega žita je v Vojvodini okoli 25.000 vagonov ter je od te količine odkupil Prizad že 10.000 vagonov. V zadnjih treh mesecih so izvozili 5614 vagonov žita in moke ter 17.000 vagonov koruze. Največ koruze gre v Avstrijo, Dansko in Českoslovaško.

Otvoritev postaje Dobova. Z dnem 17. oktobrom 1937 se je otvorila postaja Dobova za celokupni blagovni promet.

Zagrebski glavni kolodvor urejajo in popravljajo. Posamezne perone bo vezal predor in bodo znašali gradbeni stroški okoli 2 in pol milijona Din. Premestili bodo tudi nekaj tirov.

Omejen lov na morske ribe. Nekatero obmorske države polove in porabijo toliko morskih rib, da so sklenili ribji lov omejiti. Deset držav — Belgija, Danska, Anglija, Nemčija, Islandija, Irska, Nizozemska, Norveška, Poljska in Švedska je sklenilo in podpisalo posebno pogodbo, ki prepoveduje lov nekaterih manjših rib in določa množino nekaterih večjih, da bo tudi za poznejše rodove še kaj ostalo.

Letošnja bombažna zetek je bila izredno dobra, poleg tega pa so ostale velike zaloge bombaža še iz prejšnjih let. Skupno se ceni, da bo za prihodnjo sezono na razpolago okoli 50 milijonov bal bombaža, dočim bo znašal konsum največ 31 milijonov. Zato je tudi cena bombaža zelo padla ter dosegla najnižji nivo cen v l. 1933.

Pabecki

Utrinki iz Ormoža

»Kmeti list« poroča v št. 41: »Ormoški meščani, so se obrnili name, s pismeno prošnjo, v kateri me prosijo, naj se obrnem kot ugledna osebnost na tvrdo Bata ter prosim za brezplačno poklonitev 50 parov do kolen segajočih gumastih čevljev, katere nameravajo mestni očetje razdeliti med socialno šibkejše meščane, da bodo ti lahko gazili po ormoških ulicah do kolen segajoče mlakuže. Prosim pa so me tudi za nekaj plinskih mask. Zakaj jih bodo rabili, mi ni znano — mislim si pa, da se gre tukaj za kak navaden domač smrad, ki ga imamo dovolj v vsaki vasi, zlasti pa tam, kjer se skriva kak smrdljiv dehur.«

Božja fronta — hudičeva fronta

V »Novi dobi« št. 42 beremo: Zborovanje JRZ pri evharističnem križu na Humu. Na vrhu Huma okrog evharističnega križa so pretaklo nedeljo zborovali naši klerikalci. Da je bila udeležba številna, sledi že iz tega, da je bil ves prostor okrog križa natlačeno poln. Govorili so kaplan, Kolšek in Deželak. Slednji je govoril o dveh frontah, o hudičevi in božji. Ne vemo, ali je v hudičevo fronto štel one dopisnike »Slov. doma«, ki zadnje čase na tako satansko zloben način prav po hudičevsko krađejo čast in poštenje. Če je to storil, se vsekakor ni zmotil.

200 — 30

V št. 41 »Kmet. lista« čitamo: »Krompir gnije. Nekemu kmefu na Dolenjskem po imenu Urban, je začel v letošnjem dolgi deževni dobi gniti krompir, tako, da je bil v skrbeh, da mu zgine ves s krvavimi žulji pridobljen pridelek. Ker si Urban ni vedel, kljub dolgemu posvetovanju s svojo ženo, pomagati, je šel vprašat k sosedu za nasvet, kaj naj stori. Sosedi mu je svetoval kot prijatelju, naj obes v shrambo nad krompirjem gugajočo se leterno z rdečimi šipami, se bojuje pa je, če gre do gospoda Janeza Vodopivca iz Fabcev in da nekaj za vonga, pa bo po njegovem mnenju krompirju pomagalo kakor bi odrezal. Urban, dasi suh kot cerkvena miš, gre res takoj po navetu sosedu h gospodu Janezu Vodopivcu na Fabce in naroči proti gnitju krompirja vonga. Ko je bil od strani gospoda Janeza Vodopivca iz Fabcev vonga pošteno v seznam zapisan, je vprašal Urban gospoda Janeza Vodopivca, koliko bo vonga proti gnitju krompirja štal. Gospod Janez Vodopivec iz Fabcev malo pomislil, se prime za suho kosmato brado in pove, da stane taka reč kakor je vonga (De intentione dantis) na kredit 200, proti takojšnjemu plačilu pa samo 80 dinarjev. Urbanu se je stemnilo v

Koroška raja v okovih

Beljaško okrožje koroškega Heimatbunda je izdalo za plebiscitno zbirko na Koroškem poseben letak, v katerem na očiten način navaja važnost zbirke in s katerim poziva k veliki požrtvovalnosti. Da bi imela propaganda več efekta, navaja v letaku finančno in organizatorično moč »domovinizvestih« Korošcev in narodnozavednih Slovencev. Korošci trpijo na pomanjkanju kredita, medtem ko imajo Slovenci 43 hranilnic in posojilnic s 3 milijoni šilingi kapitala, Korošci imajo eno hišo domovine (v Doberla vasi), medtem ko imajo Slovenci 14 narodnih domov in društvenih lokalov. Domovini zvesti imajo samo eno gospodinjstvo šolo, medtem ko imajo Slovenci dve in morejo nuditi posebne olajšave in razpolagajo s posebnim stipendijskim fondom za visokošolce. Domovini zvesti imajo samo gibanje domovinskih okrožij, Slovenci pa 40 prosvetnih društev, Slovensko prosvetno zvezo in dvonadstropno hišo v Celovcu. Prvi se morejo opirati samo na prostovoljno delo Heimatbunda in njegovih sodelavcev, Slovenci pa imajo privatne tečaje in svoj list.

Neverjetna so sredstva, s katerimi skušajo koroški Nemci uničiti vsako sled slovenstva na Koroškem. K temu podatkom samo nekaj pripomb: Leta 1930 je dala avstrijska zveza 3 milijone šilingov kredita samo za plebiscitno ozemlje. Od tega so dobile slovenske posojilnice malenkostno vsoto, katero pa so morale kmalu vrniti. Ves ostali denar pa se je porabil v germanizacijske svrhe, in so se s tem zidale in popravile nemške in utrakvistične šole, ki so samo ponemčevalnice. Zidale so se ceste, kjih morajo sedaj z velikimi stroški vzdrževati slovenske občine, ne da bi imele kakršnihkoli gospodarskih koristi. Podprle so se nemške banke in posojilnice ter gospodarske zadruge v slovenskem ozemlju, ki so nato pokupovale posestva in jih prodajale priselencem Nemcem, Koroškemu Heimatbundu so finančni viri na razpolago, tako, da more prireditelj tečaje s 400 do 500 udeleženci, da more na tisoče ljudi dovesti iz mest na deželo, kadar jih potrebuje za stražo pri kaki »heimatentreue« slavnosti in more v par mesecih izvesti popolno organizacijo »heimatkreisov« po vsem slovenskem ozemlju. V teku kratkega časa je mogel Heimatkreis sezidati »hišo domovine« v Doberli vasi, v par mesecih je bil postavljen spomenik v Št. Jakobu v Rožu.

Razen gotovega dela duhovništva je glavi — padel je v nezavest in se zgrudil kakor klada na zemljo. Ko pa je prišel po dveh debelih urah zopet k sebi, se je ozrl okrog in zastokal »bomo krompir raje pošteno prebrali, pa bo šlo brez rdeče luči in brez vonga!«

vsja inteligenca na deželi v službi Heimatbunda, ki konsekvantno dela na to, da se slabijo politične, gospodarske, kulturne in socialne pozicije narodno-zavednih Slovencev. S posebno spretnostjo se jim je posrečilo, strniti v organizacijah Heimatkreisov vse elemente od najradikalnejšega komuniste do najbolj zagrizenega narodnega socialista, samo z namenom, da stojijo v borbi proti Slovincem pod enotnim vodstvom.

Koroški Slovenci nimajo niti enega okrožnega ali občinskega vodja domovinske fronte; pač pa nastopajo nekateri izmed njih kot agitatorji in govorniki Heimatbunda in Heimatkreisov. Koroški Slovenci nimajo niti enega zastopnika obrtnikov, niti enega zastopnika delavcev in razen v pliberškem okrožju so tudi kmetij-

Poljičanske novice

Nesreča rudarja. Rudarju Zdoščaku Ludviku v rudniku Stanovski se je pripetila pri delu v jami nesreča, ki ga bo nekaj tednov onesposobila za delo. Ko je kopal premog, se je z desne strani sesula nanj večja plast zemlje s premogom vred. Zgrabilo mu je desno nogo pod kolonom in mu jo strlo. V bližini nahajajoči delavci so, ko so čuli krik, priskočili pomotnemu tovarišu takoj na pomoč ter ga rešili iz nevarnega objema.

Avto ubil konja. Na banovinski cesti med Lovnikom in Poljičanami se je pripetila prometna nezgoda, ki je zahtevala za žrtev lepo rejeno konja. Trčila sta skupaj tovorni avto posestnika D. A., iz Lovnika ter dvovprežni voz pos. Habjana Antona iz Draževasi pri Ločah. — Tovorni avto je zadel levega konja s tako silo, da mu je razparal trebuh. Konja so morali na licu mesta ubiti. Lastnik je na licu mesta izplačal za povoženega konja odškodnino 4.500 Din.

Himen. Poročila sta se preteklo nedeljo tukajšnja poštna uradnika, gospodična Anica Krašovic, začasna upravniša ter gospod Virant Mirko. Bilo srečno.

Ptuijske novice

Koncert čelista C. Šedelbauerja. Po daljšem odmoru je nastopil dne 15. X. 1937 v dvorani Glasbene Matice naš znan čelist g. prof. C. Šedelbauer s samostojnim čelokonzertom. Na sporedu so bile skladbe Brahmsa, Boccherinija, Brucha, Glazunova in Davidova. V prvem delu sporeda nam je podal Brahmsovo e-mol sonate in Boccherinijev koncert v B-duru, v drugem pa Bruchov Kol Nidrei. Glazunovo Špansko serenado in Davidov Vodomet. Prof. Šedelbauer je pokazal v mojstrski igri vse svoje veliko znanje, svoj fin muzikalni čut in navdušil publiko posebno z drugim delom progra-

ski okrožni voditelj nasprotniki.

Študijska, koje zastopnik za Koroško je obenem tudi poslovodja Heimatbunda, je sezidala v enem letu dve novi šoli v slovenskem ozemlju, v Zavrhu nad Bistrico v Rožu in na Obirskem pri Železnih Kapli. Tej študijski je na letošnjem občnem zboru vodja društva za inozemske Nemce iz Berlina, dr. Steinacher, znan iz plebiscitnega boja na Koroškem in v Zg. Sleziji, izrazil popolno solidarnost in il zagotovil vsako pomoč. Ako pade ta izjava spričo avstrijskih ministrov, potem je samo ob sebi umevno, da avstrijska vlada ne bo delala skupnemu delovanju nobenih ovir.

Koroška slovenska raja pa stoji sama v boju za svoj obstanek proti disciplinarnemu 80 milijonskemu narodu. -oc-

ma. V gosp. dr. R. Klasincu je imel idealnega spremljevalca, ki je na klavirju dovršeno dopolnjeval umetniško čelistsvo igro. Dr. Roman Klasinc je prispeval h koncertu tudi samostojno točko. Igral je Brahmsovi Dve rapsodiji op. 79. Po tej odlični igri si želimo, da gospoda pianista kmalu čujemo v samostojnem klavirskem koncertu. Prepričani smo, da bodo taki lepi večeri vedno napolnili našo intimno dvorano Glasbene Matice.

Rane vesti

PRESEDNİK VLADE ZOPET V BEOGRADU.

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je dopotoval včeraj zjutraj v Beograd, kjer so ga na postaji pozdravili člani vlade.

ODKRITJE KRALJEVEGA SPOMENIKA NA RAKEKU.

V nedeljo je bila na Rakeku lepa manifestacija; Notranjska je postavila kralju Zedinitelju na Rakeku lep spomenik. Slovesnosti so se udeležili zastopniki raznih društev, Ni. Vel. kralja je pa zastopal divizijski general L. Tonic, vojnega ministra brigadni general D. Dođić, prisostvovali so tudi: ban dr. Natlačan, ljubljanski župan dr. Adlešič in francoski konzul Remerand. Slovesnost se je začela s pesmijo, »Slovan na dan«, ki jo je zapel moški zbor »Sloge«, nakar je predsednik pripravljalnega odbora za postavitve spomenika Fr. Tavčar pozdravil zastopnike in občinstvo. Očrtal je zgodovino priprav za postavitve spomenika, ki je delo kiparja I. Sajovic. Potem je spregovoril tajnik pripravljalnega odbora T. Gaspari, nakar je zopet povzel besedo predsednik Tavčar in odkril spomenik, ki ga je izročil v varstvo domačemu županu Modicu. Končno so pevci še zapeli »Buči morje Adrijansko«. Ob odhodu večernega vlaka je vojaška godba igrala na peronu in v vlaku »Himno sokolskih legij«.

† JOSIP ŠINKO :

Moji spomini

(Sličice iz slovenskih narodnih borb pred in med vojno).

L. 1915. je ukazalo glavarstvo, da mora občina vse nemške dopise sprejemati in tudi nemški reševati, ker bo sicer obč. odbor razpuščen in postavljen komisar. Bali smo se razpusta, ker bi komisar z našim lepim občinskim premoženjem samovoljno razpolagal, tisočake vojnega posojila podpisal itd. Zato smo sklenili, da bo županstvo vse dopise, ki bi se tikali vojne, za čas vojne sprejemalo in nemški reševalo. S tem smo glavarstvo pomirili.

Tačas pa je namestnija v Gradcu ukazala, da mora Središče kot obmejna občina za ormoški okraj postaviti na meji osamnico (izolirnico) z 10 do 20 posteljami. Stroški — so rekli — bodo vrnjeni. Temu ukazu se je odbor uprl, češ da mu je neumljivo, kako je mogoče od občine terjati, da sama za celi okraj postavi osamnico. Namestnija naj to naloži okraju, ki bo stroške na posamezne občine repartiral, prostor za stavbo pa odstopi Središče brezplačno. Da bi se občini Središče — smo pisali nadalje — stroški kedaj vrnili, odbor ne verjame, ker je l. 1892. rad nevarnosti kolere na prigrvarjanje okr. glavarja in zastopnika namestnija, ki sta s častno besedo zagotovila vrnitev stroškov, opremila osamnico, ki je stala težke tisočake. Ko pa je občina od dežele tirjala povračilo stroškov, je dobila odgovor, da je tu državna meja, naj občina torej tirja državo, ministrstvo pa je zopet trdilo, da je deželna meja in da mora dežela plačati. Občina je torej vkljub zagotovitvi ostala pri stroških, česar pa ponovno ne more. Opravili smo potem — brez osamnice.

Okrajno glavarstvo je klicalo župane celega okraja v Ormož, kjer je komisar dr. Schrey po številu perutnine v vsaki občini (na podlagi popisa!) določil za vsako občino število jajc, ki jih mora vsak teden dobaviti vojaški upravi. Središču je za 2574 glav perutnine predpisal 1200 jajc v tednu. Temu sem ugovarjal, trdeč: 1. da se je od navedenega števila perutnine rekviriralo že 100 kokoši, 2. da je med popisano perutnino 186 petelinov, ki ne nesejo jajc, 3. ker rekvizicija ni za prehrano perutnine pustila zrnja, kure pri pičli hrani še toliko jajc ne znesejo, da bi bilo dovolj za domače potrebe, in 4. ker je vojna uprava rekvirirano perutnino po 3 K kilogram plačala, goveje meso pa stane 10 K kilogram, so posestniki poklali za lastno hrano skoro polovico perutnine. Uprli so se tudi vsi drugi župani, in — jajc nam ni bilo treba oddajati. Potem pa nas je komisar še vabil, naj naročimo znake »zlatega klasa«. Kazal nam je dva vzorca, seve z nemškim napisom. Klical je občine po abecednem redu in vsak župan je nekaj naročil. Ko je poklical Središče, mu pravim, da ne naročim, kajti znakov nihče v Središču ne bi kupil, ker so nemški »Zlatih klasov« s slovenskimi besedilom pa naročen 400. Vsi župani so potem zahtevali samo slovenske.

Tako sem si nakopal jezo mladega komisarja, kar sem kmalu čutil. V Ormožu se je vršilo izbiranje konj, nekaj dni pozneje pa v Središču. Na teh naborih sem branil domačine pred brutalnim nastopom vojaštva. Glede nabora v Ormožu so me tožili ormoški nemškularji in orožniki, da sem se uprl vojaškim odredbam in domačinom rekli, naj svojih konj za vojaštvo ne dajo in naj gredo domov z njimi. V Središču pa je bilo prepričilo število konj in vozov na izbiro, konji so bili slabši itd. Vojaštvo je vpilo in razgrajalo in zmerjalo posestnike. Stopil sem h komisarju in ga prosil, naj

ščiti posestnike pred tako robotim ravnanjem. Pa dr. Schrey mi smehljaje odgovori, da me poslovanje komisije nič ne briga. Ker pa je židovsko vojaštvo vedno bolj ljudi zmerjalo, sem vmes posegel. To mi je naprtilo tožbo po § 3. cesarske naredbe (3 mesece do treh let ječe!). Obravnava se je vršila pri okrožnem sodišču v Mariboru. Vladni komisar, orožniki in nemškutarji so vsi enako govorili, toda njihove lažnive trditve sem z dokazi ovrgel in — bil oprščen.

V tem času se je razvilo vohunstvo po Središču in internirali so šest oseb. Značilno, kakšne malenkostne govornice so orožnikom zadostovale. N. pr.: pri posestnici K. so žanjice dokončale delo in sedle k južini. Neko dekle po južini zagrabila svoj srp in ga vrže v zrak z besedami: »Žitvio srp!« Drugo jutro so že šli z njo. Posebno piko so oblastva imela na občinski odbor. V hiši nekega zasebnika se ga je orožniški vodja nasrkal in izdal gostitelju, da je dobil zaupni ukaz, naj pazi na občinski odbor, češ da je »srboffik«. Ko sem to izvedel, sem šel na glavarstvo. Glavarju povem, da vem iz gotovega vira za ukaz, da treba paziti na srbofilni-občinski odbor v Središču, in ga prosim, naj pove, na kakšen način je občinski odbor to pokazal. Glavar tajni ukaz, ko mu pa povem, kdo je ukaz dobil, mi nekam zmeden pravi, da je dr. Kukovec na shodu v Središču Srbe hvalil, čemur je obč. odbor burno pritrdjeval. To je res, gospod glavar, mu pravim, ob času srbsko-turške vojne nismo samo mi Slovenci, tudi Nemci — celi svet je hvalil in občudoval junaštvo Srbov. — Ne razburjajte se — mi pravi glavar — odkrito vam povem, da sem trdno prepričan, da je občinski odbor središki lojalen. — Jaz: Hvala, gospod glavar! Tudi jaz sem trdno prepričan, da boste to izjavo, če bo trebalo, na pristojnem mestu ponovili!

(Sledi konec.)

Kulturni pregledi

Peter Bezruč

V proslavo sedemdesetletnice znamenitega in popularnega češkega pesnika Petra Bezruča, nam je pretekli petek pridila tuk. Ljudska univerza lep slovanski večer, s katerim je naš obmejni Maribor s svojim toplim čustvom manifestiral svojo slovansko solidarnost. S tem literarnim večerom, ki ga je uvodoma otvoril prof. Bunec in ki je bil prav dobro obiskan, zlasti po tujkah in Čehih in narodno zavednih Mariborčanih, smo se pridružili proslavam širom bratske čehoslovaške republike in s tem izkazali odličnemu jubilaru povsem zaslužno spoštovanje.

Učitelj A. Debenak nam je v svojih izjavah, podkrepjenimi z osebnimi vtisi, ki jih je doživljal ob letošnjem njegovem sestanku s pesnikom in upravromarski pešpoti križem šlezjske zemlje, pričaral veličasten lik ljudskega pesnika, ki je simbol šlezjske-češke zemlje, in njenega odpora proti zatiralcem in ki je zila vsa svoja čustva v edinstvene je zili vsa svoja čustva v edinstvene verzve o narodnem zatiranju. Petr Bezruč je tisti pesnik, ki je splel svoje verze iz narodovega čustva. Gledajoč umiranje svojih krvnih bratov, je vse kar je čutil, vpiljal vase ter izoblikoval iz tega celoto, v katero je raztopil svoj lastni jaz. V njegovih pesmih je našla izraza sila njegove tvornosti, ki je izraz celostne kupnosti. Iz njega govori maša, oseba je odmaknjena popolnoma v ozadje zatiranja šlezjska zemlja je rodila pesnika brez imena, trdega in ostrega v izražanju, a mehkega po srcu. Enajst let je nju, a mehkega po srcu. Enajst let je ostal pesnik nepoznan po pravem imenu. Šele leta 1910 se je razvedelo, da je pesnik Petr Bezruč sin šlezjskega voditelja Antona Vaška. Mladi Vladimir Vašek, ki mu je stekla zibelka 15. dec. 1867 v Opavi, odkoder ga je vodila pot v Brno in Prago, kjer je študiral, katerih študij pa ni dokončal. Kot strasten turist se je »potepal« po Ostravskem, Tišinskem in Moravskem, zbiral material in vtise, ter zrl poteptanemu narodu v dušo in srce. Nadel si je ime nekega muzikanta Petra Bezruča, ki mu je bil vzor. V svetovni vojni ga najdemo kot »veleizdajalca« v dunajski ječi. Po prevratu je postal pravni doktor, v svoji skromnosti pa se je odpovedal vsemu, kar sam potrjuje z svojim izrekom: »Sam sem, ljudi ne ljubim«. Peter Bezruč je oni sin svojega naroda, ki je dojel in razumel stisko svojega človeka. Pred seboj vidj izpodiranje češkega človeka, teptanega, v bedi in pomanjkanju, ter oropanega svoje lastne govorice, Ekonomski odvisnosti sledi nacionalna. Iz njegovih verzov zvenita skepsa in nihilizem. Vsa beda ljudstva je tipizirana v verzih in je vsa njegova lirika podrejena tem motivom. Vsa resničnost se dviga v širok krog, njegova pesnitev »Simbol« je šlezjski simbol. Kot privid prikazni je združil v svojih pesnitvah zatiranje svojega rodu na Ostravskem, Tišinskem in Moravskem. V mnogih njegovih pesmih prevladuje ton narodnega pritiska in socialne bede. Lirični, nacionalni in socialni ton, v tem se združuje vse, kar ve povedati o svojem bednem ljudstvu. V svojo bolest, je v verzih izpel v samotni. Poglobil se je in zajel socialne prilike, ta veliki socialni pesnik, ki lomi roke nad vsem. Njegov izliv maščevanja je le vera v pravico. On sam trdno veruje v končni obračun. Med njegovimi verzji pa ni samo brutalnih, temveč naletimo tu tudi na nekatere pesnitve, ki so polne ženske nežnosti. Toda tudi ti nežni stihji so vključeni v neko večno tesnobo. Vprašamo se: kaj je porodilo Petru Bezručju to grenko razpoloženje in njegove, s trpkim pesimizmom prepletene verze, izlite v Bezručevi elegiji? Na to nam pesnik odgovarja sam z besedami: »Ena je struna na mojem škripalu«. Iz te njegove strune vrejo dvojni toni, socialni in nacionalni. Bezruč odklanja vsako priznanje ter pravi: »Jaz sem vendar samo iz Šlezije, iz te ubite zemlje svoje!« In vendar stoji vse ljudstvo za njim in mu ostane za večne čase kot simbol. Poezija življenja, čeprav ji je smrt inspirirana. Predavatelj je izvajanje so izzvala topla avlatz ter priznanje, nakar sta nam pesnikovo besedo občuteno recitirala v nekaj pesmih v originalu ter

Mariborske in okoljske novice

5 let po nedolžnem zaprt

Kakor smo že včeraj poročali se je vršila razprava proti Jakobu Rozmanu, bivšemu posestniku v Pavlovskem vrhu. Rozman je bil oktobra 1932 obsojen na 15 let robije, ker je skupno z Mihaelom Ivanušo umoril prevzihtkarico Ano Tomažičevo v Pavlovskem vrhu pri Ormožu. Morilci, morala sta biti najmanj dva, so ponoči prišli po lestvi skozi podstrešno okno v zaklenjeno hišo. Žrtev so našli zadavljeno, psa čuvaja poleg nje zastrupljenega, sredi sobe pa kup tlečih cunj, ki so gotovo imele namen ustvariti videz, da se je Tomažičeva iz neprevidnosti zastrupila. Aretirana sta bila Ivanuša in njegova žena Ljudmila, ker sta ta imela interes na smrti Tomažičeve, ker bi po njeni smrti pripadalo njeno posestvo njima in ker sta tudi bila vedno z njo v večnih prepirih in sovraštvu. Ivanuševa pa sta zvrčala krivdo na Rozmana češ, da se je ta ponadil Iva-

redno spretnostjo vodil zasliševanje obtoženca. Zlasti je predsednik z vso ostrino raziskoval vprašanje zakaj ni Rozman Ivanuše ovdal, ko mu je ta priznal, zakaj ga je še v zaporu ščitil, zakaj ni pisma, ki ga je prejel od Ivanuševe shranil in poprej povedal, da je ponujal kaznjencem Din 300.— če bi ga spravil iz zapora, zakaj je na dan po umoru z morilcem šel domov in celo pri njemu spal. Vendar pa je Rozman na vse te stvari odgovarjal mirno. Prav senzacionalen obrat pa je prineslo zaslišanje vseh Ivanuševih. Kaznjenec Mihael Ivanuša je zbuljal salve smeha, ko je označeval celo svoje lastno pismo za laž. O najvažnejšem dogodku ponoči je izpovedal že v prejšnjem postopanju vedno drugače. — Pri razpravi pa je zopet opisal dogodek čisto na novo in z drugo vsebino. Povedal je namreč, da je Rozman prišel le enkrat ponoči ob dveh, ga poklical ven, in mu tam povedal, da je umor izvršil, on pa o tem ženi ni ničesar povedal. Nasprotno si je še v drugih več ali manj važnih trditvah. Priča Ivanuša Ljudmila pa se je zapletla še bolj; dočim je poprej izpovedovala, da je prišel Rozman enkrat ponoči, da je mož šel ven in ji je povedal, ko se je vrnil, kaj je Rozman storil s Tomažičevo, je pa pri razpravi postavila vso stvar na glavo. Začela je izpovedovati, da je prišel dvakrat to noč Rozman k njim. Prvič da je prišel, poklical jo in mu povedal, da gre sedaj Tomažičevo umoriti. Ob dveh pa je prišel drugič in se skozi okno zadrl v sobo, da je sedaj umoril Tomažičevo, tako da so to slišali vsi. Enako sta govorila otroka sedaj čisto drugače. Hčerka je prej povedala, da je Rozman po-

**VELIKA KAVARNA
KONCERT-VARIJETE**
najboljši spored od dosedanega

nuši, da bo za Din 500 umoril Tomažičevo in da je v noči umora 26. 4. 1932 sam prišel ponoči ob dveh trkat na okno k njima in povedal, da je prevzihtkarico umoril. To slednje sta tudi potrdila otroka Ivanuše, ki sta bila takrat stara 10 in 12 let. Na tej podlagi je bil Rozman prvotno obsojen, Ivanuša z njim pa na 20 let robije.

Dočim je Ivanuša vložil samo priziv radi previsoke kazni, v prizivu pa po svojem branilcu priznal krivdo, se je Rozman, ki je od vsega početka zanikal vso krivdo, krčevito branil. Vložil je revizijo in ko ta ni uspela je vlagal na sodišče en predlog na obnovo za drugim. Toda vse brez uspeha. Med tem časom mu je bilo za stroške prodano vse njegovo imetje. Vsi predlogi na obnovo so bili zaman. Končno pa mu je nekj sojetnik Zöllner izročil neko pismo, ki mu ga je Ivanuša izročil s prošnjo, naj ga nese njegovi ženi, ker je bil Zöllner dve dni iznuščen. Zöllner pa je pismo izročil Rozmanu, ta pa upravi jetnišnice. Ob enem se je Rozman obrnil na odvetnika dr. Snunderla, da prevzame njegovo zastopstvo. V nadaljnem postopanju pa so se pojavile mnoge nove okolnosti, na podlagi katerih je mogel branilec doseči obnovo postopanja. Ivanuša, ki je Rozmanu na dan po umoru priznal, da je on umoril Tomažičevo, je tudi v kaznilnici mnogim kaznjencem o tem pripovedoval in tudi priznal, da je Rozmana obdolžil zato, ker ni hotel pričati za njega in pomagati obdolževati dekle umorjene Ruzganovo in neko Špešičevo, ki se je pečala s »coprnjico«. Na dan je prišlo, da je pisal Ivanuša iz zapora Rozmanu, ko je bil še prost, pismo v katerem ga je prosil naj odvadi krivdo na imenovani dve in naj jima pomaga iz zapora. Ivanuša je sedaj sam priznal, da je pismo pisal, vsebino pa so potrdile priče Julijana Meznarič, ki je pismo nesla, Rozmanova žena in njena sestra. Orožnik, ki je eskortiral jetnike iz Ormoža v Maribor je potrdil, da je Ivanuša na njegovo opazko, zakaj se ni pustila z lepa zvezati, kakor Rozman, odgovoril, da je Rozmanu lahko, ker ni nič kriv. Toda izkazalo se je vendarle, da pismo, ki ga je skušal iztihatipiti Ivanuša po Zöllnerju ni zanesljivo, ker sta grafološka izvedenca izpovedala, da vstavkov in vrinkov, ki so vsebovali za Rozmana ugodno vsebino, ni pisal Ivanuša, ampak najbrže Zöllner. Na tej podlagi se je vršila včerajšnja razprava.

Zaslišanje obtoženega Rozmana je trajalo skoro tri ure. Predsednik senata g. dr. Turato je z natančnostjo in z izprevodu, učitelja gg. Drly in Vičar. — Skioptične slike so ob zaključku lepo uspelega literarnega večera podkrepile predavanje in recitacije v proslavo velikega pesnika svete češke šlezjske zemlje, ki se junaško upira tujemu navalu in katere boj spremljamo tudi mi z vsemi našimi simpatijami. Bezručev duh naj osvoji tudi naša srca!

**OGLEJTE SI NAJNOVEJŠE
MODÉLE HÖHNER
HARMONIK v izlozbi
V. WEIXL**

trkal na okno in poklical očeta, je pa sedaj po petih letih vedela, da je tudi ona vstala, šla za očetom v kuhinjo poslušat, kaj govorita. Slišala pa je le, da je Rozman zahteval cunje, da bi si noge omtal. Pri sami razpravi pa je v kleščah predsednikovega zasliševanja ponovnokrat prišla do nasprotja tako glede časa, glede luči itd. Zagovornik je mogel zato povdarjati, da je razprava podrla vse one temelje, na podlagi katerih je bila izdana prva obsodba. Neglede na to so še priče potrdile, da je Rozman bil s pokojnico v dobrih odnosih, da je bila njegova delodajalka, tako da sploh ne bi imel Rozman motiva, zakaj bi jo naj bil umoril. Izkazalo se je tudi, da Ivanuševa nikoli nista ponujala Rozmanu nikakega denarja za umor, da pa tudi denarja nikoli nista imela in da je narobe, Rozman dajala Ivanuši zaslužiti kot pomočniku pri njegovem sodarskem opravilu. Tudi zaslišani kaznjenci so potrdili, kaj je vse Ivanuša govoril v kaznilnici in razbremenjevali Rozmana. Na tej podlagi je po govoru državnega tožilca g. dr. Hojnika ter po obširnem, izčrpnem in podrobnem razmotrivanju dokaznega materiala po branilcu dr. Snunderlu veliki senat ob ploskanju množtevilnega občinstva izrekel nad Rozmanom oprostilno razsodbo.

Opozorilo trgovskim krogom in ostali javnosti. Med nepoučenimi krožijo netočne vesti o višini povišanja plač, državnim uslužbencem, ki stopi v veljavo dne 1. novembra t. l. Oblastni odbor Udruženja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev daje tem potom v vednost in blagohotno upoštevanje ugotovitev, da znaša ta povišek pri največjem številu državnega uslužbenstva od 50 do 150 Din mesečno in le redki uslužbenci (s številno družino) dobe do 200 Din mesečnega poviška. Oblastni odbor UJNZB.

Izlet v Haloze z obiskom Poljčan, Makol Ptujске gore, Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Sv. Vida, Leskovca, Sv. Barbare in Ptujja priraja Putnik v nedeljo 24. tega mes. Cena s kosilom Din 85.—; prijavite se takoj pri »Putniku«.

Kino

Kino »Union«. Danes zadnjič dunajska veseloigra. Sreda svečana premijera »K novim obalam« Zarah Leander.

Naredna gledališče

Torek, 19. oktobra ob 20. uri: »Najboljša ideja tete Olge«. Red C.
Sreda, 20. oktobra: Zaprt.
Četrtek, 21. oktobra ob 20. uri: »Revizor«. Red A.
V soboto je premiera »Sodnika Zala-mejskega« v Župančičevem prevodu in v Kovičevi režiji. Glavno vlogo igrajo Kovič Pavle, Košuta in Grom, nastopi pa skoro ves dramski ansambl in velika študentska tisterija. Gledališka delavnica izdeluje povsem novo inscenacijo.

Uredništvo in uprava »Večernika« in tuk. podružnice »Jutra« imata odslej svojo telefonsko številko 24-55 (ne več 24-40).

Ruski tečaj. Nadaljevalni tečaj začne v sredo 20. tm. ob 19. uri, začetni o torkih ob 18. uri v dekliški meščanski šoli. Cankarjeva ul. (vhod iz Razlagove ul.) soba št. 44, II. nad.

Na Dunaj z luksuznim avtokarom Putnika od 4.—7. novembra. Vožnja in vizum Din 260.—

Veliko Martinovanje priredi v vseh prostorih Narodnega doma 6. novembra Sok. društvo Maribor III.

Društvo Nanos je daroval spediter Fr. Milavec 100 Din in Prunk Jožef 50. Din. Prisrčna hvala!

S posebnim vlakom v Berlin na svetovno lovsko razstavo. Vožnja, prenočišče, zajetek Din 1.575.—. Ob enem ogled Münchena, Potsdama, Hamburga, Dresdena in Prage. Izredno ugodna prilika. Prijave sprejema Putnik, Maribor, Celje, Ptuj.

Angleški krožek (Aškerčeva 6, Vesna) sporoča članom, da je knjižnica ob torkih od sedaj naprej odprta do 19. ure. Konverzacijski tečaj se vrši od 19. do 20. ure.

Za azijski sklad Protituberkulozne lige v Mariboru je uradništvo sreskega načelstva Maribor levi breg darovalo 125 Din kot preostanek zbirke za venco na grob pokojnega sreskega načelnika g. dr. Marka Ipavca.

Veliko zanimanje v Berlinu za naša lovišča. Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru je naprošena, da organizira v Mariborskem okrožju nekoliko lovov večjega obsega za skupino 30 lovcev iz Berlina. Naša lovjska društva v Mariboru, Ptujju, Ljutomeru in Murski Soboti so prav rada obljubila svoje sodelovanje, tako da bo za lovske goste iz Berlina koncem oktobra pripravljenih več bogatih lovov. V manjših skupinah lovijo nemški lovci že nekaj časa v Karavankah in Julijskih alpah in tudi v bogatih hrvaških in bosanskih revirjih. Velika mednarodna lovjska razstava v Berlinu, ki se vrši začetkom prihodnjega meseca in na kateri bo častno zastopan tudi naš lov, bo brezdvomno v še večji meri pripomogla k temu, da bo postal lov vpoštevanje vreden činitelj našega tujskega prometa.

Matero in očetje! Pri vzgoji in negi vaših otrok vam bo najboljši svetovalec mesečnik »Roditeljski list«. Celoletna naročnina je 24.— din. Naročite ga pri Pedagoški centrali v Mariboru.

Vložitev davčne napovedi za zgradarino. Davčna uprava Maribor-mesto je izdala poziv k vložitvi davčnih napovedi Jugoslavija na novi poti, ki jo bo peljala za odmero zgradarine za davčno I. 1938. Davčna napoved se mora vložiti v času od 1. do 30. novembra t. l.

Sreča v nesreči. V Slov. Konjicah je neki avto trečil pred Cottovo hišo v cestno ograjo. Hotel se je namreč izogniti nekemu kolesarju in pri tem treščil v sosednjo hišo. Človeških žrtev ni bilo, pač pa se je vozilo znatno poškodovalo.

Pozor pred sleparji! Mariborska policija je prejela iz Beograda obvestilo, da so se polastili trije trgovski potniki, izmed katerih je eden Slovenec, legitimacij in tiskovin Udruženja vojnih invalidov v Beogradu, nakar so odpotovali najbrže v Slovenijo, kjer bodo skušali slepariti na škodo omenjene organizacije. Svarimo javnost pred sleparji. Kdor bi kaj vedel o njih, naj obvesti varnostne oblasti.

Sila ISSK Maribora zopet vstaja:

Gostovanje ISSK Maribora v Murski Soboti

Moštvo ISSK Maribora je pridružilo seriji pomembnih zmag še eno nad vse prepričevalno zmago nad SK Muro. — Pred sodnika Vrhovnika iz Ljubljane sta SK Mura in ISSK Maribor postavila svoje najboljše moči. Tudi rekorden obisk, predvsem domačinov, je potrdil, da se je celo Prekmurje, staro in mlado, interesiralo za to srečanje. Mura je prišla radi zadnjih zmag upravičeno do renomeja kot nevaren konkurent za ugoden placement v mariborski skupini LNP. Prvi polčas je potekel v znamenju napetega preiskuševanja medsebojnih sil in si navzoče občinstvo v zelo napeti in lepi igri nikakor ni moglo še ustvariti jasne slike, kdo bo izšel iz borbe kot zmagovalec. V kolikor je Mura nadkraljevala Maribor z izredno požrtvovalnostjo in silovitimi streli iz daljave, je Maribor prevladoval s svojo staro preizkušeno in uspešno kombinacijsko igro kratkih pasov, katere sad je bil gol v prvem polčasu. S to napetostjo je pričel drugi polčas, toda kaj kmalu se je slika bistveno izpremenila. Vrata Mure so bila neprenehoma ogrožena in se ima Mura zahvaliti, le vratarju, da ni bil poraz katastrofalen. Z neverjetno lahkoto so igralci Maribora preigravali Murine vrste ter stivali na ta način vrata Mure v stalno nevarnost. Številni pristaši Mure, ki so ves čas prvega polčasa vneto in žilavo spodbujali svoje igralce, so v pričetu drugega polčasa pod vtisom odlične igre Mariborčanov deloma začeli spontano navijati za Maribor. Igralcem Mure je poznati, da so v stalnem kondicijskem treningu, da upravičeno igrajo v prvem razredu, manjka jim le potrebne sigurnosti in rutine. Odlično so pri Muri igrali srednji in desni branilec ter vratar, ki bi uspešno lahko nastopali tudi v vsakem liginem moštvu.

Maribor je poslal v borbo enajstoroč, ki mu je do sedaj priborila že 8 točk. Svetišče ISSK Maribora je branil nadebudni Marguč. Nezrušljiv zid sta tvorila Gomol in Korent. Duša moštva je bil tudi tokrat neutrudljivi Kirbiš, ki je z odličnim pregledom igre mnogo pripomogel do lepe zmage. Z leve in desne sta mu zvesto pomagala mlada Radolič in Kornfeld. Napadalni kvintet so tvorili prodorni Ogrizek, zvitj Vesnaver, najboljši tehničar Maribora Vodeb, nevarni čarostrelc Priveršek ter brzi Podkubovšek. Moštvo tvori vigrano celoto, ki nam jamči, da bo Maribor tudi v ostalih srečanjih izpolnil svojo nalogo. Posebno je omembe vredno sportno navdušenje publike v Murski Soboti. Sportnemu klubu Mura moramo zavidati, da ima tako veliko in navdušeno sportno družino, ki ga podpira v moralnem in gmotnem oziru. Vsako moštvo v našem Mariboru bi si lahko čestitalo, če bi imelo tako veliko število vztrajnih in navdušenih pristašev. So pa vrhu tega posebna specijaliteta ti navijači v Murski Soboti. Na nobenem sportnem prostoru se ne čujejo tako sočni in pristni domači izrazi kakor v Murski Soboti. Panonski idiom v vseh svojih prleških odtenkih pride do veljave. Izrazi so sicer močni in bojeviti, vendar pa vsebinsko še ne kaže, da navijači tudi tako mislijo. Preko prostora se čujejo bojni kliki, kakor »Vizgi ga, včesni ga itd.« Seveda zraven mnogo veselja in krohot.

Sportno publiko pa tvori celokupen narod od najvišje elite do bosonogih ciganičev in vse se zanima za rezultat, in ni čudno, če smo po tekmi srečali ciganskega bosonogega fanta, ki je deprimirano potožil »Nejem mislo ka de Maribor Muro nasejko.« Sportnemu klubu Mura pa je čestitati, da se tako intenzivno in resno bavi z gojenjem nogometa in potrjuje njihovo udejstvovanje pravilo, da ne sme biti sportno udejstvovanje privilegij večjih mest, temveč da je te vrste sportno udejstvovanje lahko možno v zelo uspešni formi tudi v provinci.

Šoštanj

Krasno uspeli koroški večer. V torek zvečer je priredila tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda v Sokolskem domu večer, posvečen obletnici koroškega plebisita. Spored je bil lep in bogat, sleherna točka je rezala v živo, spominjala in opominjala. Uvodno besedo je govoril učitelj g. Vreže, ki je v globoko zasnovanih besedah prikazal tragiko naše razdvojenosti. Brez prizanašanja je izprašal vest nam vsem, ki na tej strani meja le premalo mislimo na brate na severu in zahodu. Izvajanju g. Vrežeja je polna dvorana pazno sledila. Učiteljski pevski oktet je zapel »Gor čez izaro« in še nekaj drugih koroških pesmi. Učinkoviti sta bili zborni deklamaciji »Ubiti zvon« in »Zeb-ljarska«, odobravanja pa so bile deležne tudi vse ostale deklamacije in recitacije, izmed katerih je bila za naš čas nadvse aktualna Cankarjeva o naši domovini. Predavanje o slovenski kulturi je imel akademik g. Röck. Poudarjal je, da mora biti resnična kultura vedno in povsod najtesneje povezana z ljudstvom. Sodelujoči zaslužijo za tako lepo uspeli večer, ki je že drugi v dobi dveh let, zahvalo in priznanje. Niso se zbalii ovir od raznih strani. Pribijemo še enkrat, da so slične prireditve zlastj v Šoštanju in njegovi bližnji okolici nujno potrebne.

Mariborske novice

Smrtna avtomobilska nesreča v Brester niči pred sodiščem. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je vršila včeraj razprava proti 36letnemu grofu Ivanu Zab e u iz Fale pri Mariboru, ki ga je državni tožilec obtožil, da je dne 27. maja t. l. v bližini gradu Viltuž v Bresternici trčil s svojim avtomobilom v dvokolo, na katerem se je vozil monter falske elektrane Herman H o s t n i k a r s svojo 11letno hčerko Ivanko. Hostnikarja in njegovo hčerko je udarec vrgel sedem metrov daleč s ceste ter je Hostnikar obležal s strto lobanjo in z zlomljenim prsnim košem mrtev, njegova hčerka pa je zadobila težke poškodbe po vsem telesu. Na včerajšnji razpravi je nudil grof Zab eo Hostnikarjevi ženi 40 tisoč dinarjev odškodnine, vendar žena te ponube ni sprejela ter je zahtevala 150.000 dinarjev odškodnine za pokojnega moža. Sodnik je predlagal, naj se zedinita na 50.000 dinarjev, vendar ni prišlo do sporazuma in je bila razprava v svrhu zaslišanja na-

Zadnje telefonične vesti

Kralj Boris najde v London

LONDON, 19. oktobra. Veliko zanimanje Velike Britanije na problemih južnovzhodne Evrope je prišlo do izraza z obiskom jugoslovenskega ministrskega predsednika dr. Stojadinovića v Londonu. To zanimanje pa bo v še večji meri prišlo do izraza ob priliki obiska bolgarskega kralja Borisa, ki prispe v kratkem v London. Kralj Boris, ki se pada v sredo na daljše potovanje skozi Evropo, bo v Londonu gost angleškega kralja. V tukajšnjih po-

litičnih krogih pripisujejo temu potovanju veliko važnost. Kralj Boris se bo mudil v Londonu štiri dni, in se bo sestal z vodilnimi osebnostmi angleškega javnega življenja. »Daily Expreß« poroča, da se bo vsebina razgovorov nanašala na vojaško enakopravnost Bolgarije. Ob tej priliki se bo razpravljalo tudi o razveljaviteljnih določb neullyske mirovne pogodbe, ki prepoveduje Bolgariji večji razmah njih vojaških sil.

dalnjih prič preložena na dan 8. novembra.

Kolo sreče. V nedeljo, dne 17. t. m. se je vršila na Trgu svobode tombola Narodne odbrane v korist obmejne šole pri Sv. Treh Kraljih nad Marenbergom. Sreča se je nasmehnila Tereziji Veber, ženi vratarja v Fali, ki je zadela prvo tombolo 1000 Din v gotovini. Karl Brunčič, delavec pri Sv. Trojici je dobil drugo tombolo, Din 1000.— v gotovini. Ostale tombole so dobili: Katarina Lešnik, prevžitkarica, Selnica ob Muri, žensko kolo; Lipuš Lavoslav, uradnik, Delavska 33, moško kolo; Skok Mara, zasebnica, bala naj finejšega platna; Gutschmandl Marija, hišnica, špecerijo za en mesec; Verbanjšek Jože, vpokojenec, veliki sobni lesteneč; Komac Anton, vpokojenec, dve prečiti vativirni odeji; Kalin Adolf, ključavničar, 2 koži; Munda Franc, dijak mešč. šole, servis za vino s tremi buteljškami; Gobec Barica, kuharica, 10 vstopnic I. prostora Union kina; Ribič Ivan, trgovec, blago za moško obleko; Babič Marija, pletilka, fini servis iz porcelana; Knuplež Marija, šivilja, blago za žensko obleko; Miklavc-

Ana, tkalka, blago za moško obleko; Di-kavčič Antonija, delavka, otroški voziček; Vrvenc Alojz, strugar, 10 vstopnic I. prostora Grajskega kina; Šprah Franc, slikarski vajenec, kuhinjsko garnituro; Pinterič Jurij, usnjarski pomočnik, jedilni pribor; Čuš Martin, posestnik, boks-kožo. Razdelila se je še ena tombola več in to vreča moke in palma, ki jo je dobil delavec Maroh Franc.

Nočno lekarniško službo imata ta tedn Albaneževa in Königova lekarna.

Uspeh.

A.: »No, ali si že ustrelil kakega zajca?« B.: »Ustrelil ga sicer še nisem, a stre-ljam že tako dobro, da frče moje krogle zajcem že prav blizu ušes!« A.: »Devet otrok.«

Prijatelj prirode.

A.: »Ali si bil na Bledu?« B.: »Da!« A.: »No, in kaj ti je tam najbolj uga-jalo?« B.: »Da mi bilo moje žene zraven!«

Razno

BOLJŠI IN CENEJŠI je Čebokljev suhor, pekarna, Glavni trg 9. 5942 BRIVSKI IN DAMSKI ČE-SALNI SALON v Mariboru, na prometnem kraju, se prodaja; sposobnim strokovnim zakoncem ali dobremu strokovnjaku eksistenca sigurna Ponudbe pod šifro »Eksistenca« na upravo lista. 5936

POSOJILA.

kratkoročna, proti poroštvu ali vknjižbi, in sicer na odplačevanje v mesečnih obrokih, tako da je dolg v enem letu plačan — daje Jugoslo-vanska hranilnica in posoiilnica r. z. z. o. z. v Mariboru Kralja Petra trg 6. 5931

Posest

PARCELA 1494 m² ob državni cesti ugodno na prodaj. Poizve se v trgovini Mavrič Počehova 6. 5944 Radi izselitve prav poceni prodam novo zidano DVOSTANOVANJSKO HIŠO z vsemi pritliklinami. Vprašati v gostilni »Sever«, Ptujška cesta Tezno. 5935 ENONADSTROPNA NOVA DVODRUŽINSKA VILA ugodno napredaj. Anton Kranjc, Pobrežje, Dr. Ver-stovškova ulica 40. 5947

Kupim

MIZNI ŠTEDILNIK, v dobrem stanju, se kupi. Po-nudbe na pekarno Čebokli. 5941

Prodaj

CVETLIČNI MED prvovrsten po Din 17.— za kg, pri večjem odjemu po-pust. Kmetijska družba. Ma-ribor, tel. 2083. 5796

LOVSKA PUŠKA kal. 16 z naboji poceni na-prodaj. Meljska cesta 41-I. 5910

»ZUNDAPP« - motorno kolo, 250 ccm, skoraj novo, se radi vojaščinu prodaj. Josip Mer-daus, Trstenjakova 24, Mari-bor. 5948

Stanovanje

DVA PREPROSTA GOSPO-DA SPREJMEM NA HRANO in stanovanje takoj ali s 1. novembrom. Orožen. Jezdar-ska ulica 8, II. objekt. 5930

SOBO IN KUHINJO oddam 1—2 osebama. Vpraša se Dalmatinska 28. 5938

Zimske dečve

novo dosele v največji izbiri Tekstilana Budefeldt Maribor, Gosposka ul. 14

Odda se v novi zgradbi DVOSOBNO STANOVANJE, kabinet veranda s pritliklinami, kopalnica s 1. novem-brom 1937. Nastov v upravi »Večernika«. 5946

Službo dobi

TRGOVSKO UČENKO za specerijsko trgovino sprej-me g. Lackner Ana, Magda-lenska ulica 91. 5949

Zgubljeno

V nedejo zvečer sem zgubila SREBRNO ZAPESTNO URO od koroškega kotodvora proti kozdu. Najditelj naj jo odda v upravi lista. 5945

Spomnite se CMDI!

Beli etamin a Din 8'- meter za zavese dobite pri

I. Trp.n-u, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Skrivnosti

Da dostojno sprejmejo gosta, so sklenili, da prirede na krovu ene izmed ladij, ki so bile v luki, velik ples.

Ples je bil tako sijajen, da ga tisti, ki so ga videli, vse življenje niso pozabili. Srednji krov ladje so spremenili v plesno dvorano.

Na prednjem delu je stal pred ozadjem iz belega platna velikanski orel, ki je širil svoje močocene peruti nad množico pušk, karabinov, sider, zastav in raznih drugih znamenj vojaške moči na morju in na suhem.

Na levi in desni sta se dvigali dve palmi, katerih široki listi so bili sestavljeni iz sabelj in nožev.

V sredini je stal velikanski koš, ves bel in pozlačen, zelo prikupne oblike; zakrit je bil z celim gozdom rož in zelenja in je služil za prostor izborni vojaški godbi.

Na obeh straneh ladje so stali tisoči bajonetov in na vsakem sveča; poleg teh pa je trideset lestencev, obešenih na plat nemem stropu razsipalo razkošno luč na krov ladje.

Predstavite si to dvorano, razsvetljeno od več kot štiristisoč sveč, polno odličnega občinstva.

Poslušajte to prikupno valovanje glas-

be, med katero se prijetno meša smeh in živahen razgovor.

Poglejte, kako žarko odsevajo luči na zlatu rdečih in modrih vojaških uniform, ali kako se leskečejo diamanti na prsiah in rokahl blagorodnih plesalk — in zdelo se vam bo, da ste prestavljeni v svet sanj in čarov, toliko lepši je bil prizor od vsega, kar si lahko najdrznejša domišlja zamisli.

Ob ladji je bil poleg plesne dvorane, hodnik, poln tilih kotov, kjer so stali majhni divani.

Sem so se plesalci zatekli, da se od-dahnejo od hrupa in vrvenja v dvorani, da se navžijejo miru in svežega zraka ter se v tiho pogovore o stvareh, ki se

ne obravnavajo pred občinstvom.

Ko je prišel Leon na ples, je bila dvo-rana že vsa polna odličnega občinstva.

Le s težavo se je preril do prostora, kjer so se sedele plesalke.

V začetku je bil tako zmeden radi žar-ke svetlobe luči in skoro pijan od mno-gih opojnih vonjev, da sploh ni vedel, kam se naj obrne.

Vendar pa je s pomočjo čudovitega nagona, ki ga imajo ljudje, kadar ljubijo, takoj spoznal, da je tista, ki jo išče, tu-kaj, in med tisoč pogledi, ki so se upri-lyanj, je takoj našel Armandin pogled.

Pet minut pozneje je že sedel poleg go-spodične Lauson. Iz nasmeha, s katerim ga je sprejela, je spoznal, da tudi njena ljubezen še ni ugasnila. (Dalje.)